

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joia și Sâmbăta.

Un rezultat real.

Dl deputat Dr. St. C. Pop, cu prilejul debaterii asupra proiectului de lege al izlaurilor, a ținut un memorabil discurs în ședința de Vineri a camerei, în ce privește modificarea acestui proiect, conform intereselor țărănimii.

Se știe că comunitățile foștilor urbarialiști dela 1848 încoace, de când s'a sistat urbariul au rămas neorganizate, la discrețiunea autorităților, căroro numai de interesul urbarialiștilor nu le ardea. Neajunsul cel mai mare era, că comunitățile urbarialiștilor și posesorilor, nu erau recunoscute până acum ca persoană juridică și astfel ori-ce încercare de a-și revendica drepturile în fața legii, se zădărnica în ultimul for al Curiei, care nu-i recunoaștea de persoană juridică. Era o situație foarte precară, inegală a micilor proprietari de pășuni în comparație cu aceea a marilor proprietari, cari fiind persoane juridice, se bucurau de întreg scutul legislațiunii.

Dl deputat Dr. St. C. Pop, cunoscând de aproape aceste stări anormale, s'a luptat de ani de zile pentru modificarea lor, conform intereselor țărănimii. Sub guvernul coaliționist n'a putut obține nici un rezultat real, dar munca d-sale desinteresată a avut totuș, deși cu întârziere, succes foarte îmbucurător.

D-sa a luat parte și la conferința codificatoare și a pledat contra paragrafului 74 din proiect, care prevedea exproprierea izlaurilor comunităților urbariale.

După discurs, ministrul de agricultură a declarat numai decât, că *retractează* acest paragraf, și astfel proiectul devine foarte avantajos pentru țărănimea noastră.

Reproducem mai jos câteva pasaje din acest memorabil discurs.

Dupăce oratorul face istoricul legii urbariale, cu modificările de mai târziu, ajungând la paragraful referitor la exproprierea urbarialiștilor, dsa conchide:

„On. cameră! § 74 este acela care mă umple de cele mai mari îngrijorări și nu-mi știu da seama ce scopuri ascunse au putut îndemna guvernul să vârească acest paragraf în acest proiect de lege. Paragraful acesta ominos sună în modul următor: Din interese obștești de a prăsi vite izlaurile neimpărțite a foștilor urbarialiști, precum și acele izlaze a posesorilor, cari în temeiul legilor nu se pot împărți între singuratici, se pot expropria în interesul comunei politice.

Poftiți și a cumpeni toate cuvintele exprimate în acest § și vă veți convinge că cuprinde o absurditate juridică. Pentrucă să mă iertați legea de expropriere indică taxativ cazurile când din interese de utilitate publică se poate admite exproprierea. Și legea de expropriere scate în mod evident în relief sfințenia dreptului de proprietate și numai în cazuri excepționale, admite exproprierea. Nicăiri în lege nu veți afla dvoastră principiul absurd, ca comuna politică să se ridice contra universității locuitorilor săi, ca individualitate și să aibă drept de a răpi averile unora numai și numai ca să le dea altora. Aceasta este nu numai absurditate dar și imoralitate. Când zice cineva, răpesc izlazul proprietarului adevărat ca să-l dau tot de izlaz unui străin, acesta nu este interes obștesc, interes public, ci este jaf. Dacă cineva zice: expropriez izlazul comun ca să deschid o cale nouă și fac un tren, ori să ridic edificii de utilitate publică, înțeleg, dar să-mi zică cineva îți răpesc haina de pe tine ca să îmbrac pe altul, principiul acesta ca să-l îmbrac în haină de drept înseamnă: absurditate. Dacă guvernul de agricultură are scopul bine determinat să apere și scutească pe micii proprietari, chiar cu vătămarea principiului dreptului privat, dar declară că aceasta o face numai și numai pentru ai păstra averea intactă și că minenea să nu i-o poată răpi din mâinile lui debile, acest principiu îl primesc, la acesta mă închin.

Însă chiar paragraful 74 e acela, care trage dungă peste tot principiul acesta și poate că doară dl ministru Serényi nu va face, dar posibil, că vine alt ministru, să zic un socialist, care nu se mai oprește numai la izlaurile micilor proprietari, ci caută locuri cu mult mai potrivite pentru creșterea izlaurilor și-și aruncă privirile la averile așa numite din mâna moartă cari, în patria noastră sunt enorme.

Altcum cu acest paragraf ministrul vine în contradicție cu sine însuș, pentrucă dela cine am putea noi expropria izlauri ca acele sa le dam altora, — singur numai dela aceia, cari au izlaze în prisosință. De altă parte tot ministrul zice că: partea aceea a comunităților urbariale și acele posesoritate, cari își au încă neimpărțite izlaurile și la cari se referă acest proiect de lege dispun de așa puțin izlaz încât nu-s în stare să-și acopere lipsurile și trebuie chiar statul să le viadă în ajutor. Și legea aceasta are menirea de-a păstra pentru proprietari izlaurile. Izlaurile însă cari sunt cuprinse în paragrafi 1 și 5 sunt chiar micile competențe a micilor urbarialiști, a căror împărțire art. XII din 1894 anume pentru aceea o interzice, ca poporul cel mai sărac să nu rămână fără de izlaze. Bogații în decursul segregărilor și a comasărilor și-au scos competența, s'au folosit de legile cele rele, au spart toate izlaurile și le-au pus sub plug.

Ce a rămas este aproape tot a micilor proprietari. Vă rog să vă gândiți, se poate gândi o absurditate mai mare decât aceea, decât să dați drept discreționar unui guvern ca să răpească și aceste averi comune păstrate de țărănime veacuri de-arândul cu cele mai mari jertfe! Eu sunt de părerea aceea, că acela care și-a scos competența sa din izlaze, fie jeler sau gazdă mare să naibă nici un drept la averea acelora, cari și-au păstrat în comun izlaurile. Ar fi o imoralitate și ar duce la multe abuzuri pentrucă ar îndemna pe cei bogați să-și spargă izlaurile, să le cultive ca apoi să se arunce chiar cu ajutorul statului asupra micilor proprietari. Simțul meu de dreptate se revoltă contra acestei dispozițiuni.”

Impăratul Germaniei despre religione. Ce influință poate avea religione asupra vieții interne a diferitelor națiuni, ne-a spus-o așa de frumos, împăratul Germaniei, în vorbirea ce a ținut-o în zilele trecute, tinerimii universitare din Berlin. Impăratul, amintind de războiul Prusiei pentru independență, între altele a zis: „Generațiunea de astăzi e aplicată să creadă mai ales numai ceea ce vede, ce i-se dovedește și ce poate să prindă cu mâna, iar pentru lucrurile transcendentale, n'are nici o aplicare, și nu-i place să audă nici de religione. Acestei generațiuni trebuie să-i arătăm calea ce duce la credința strămoșilor noștri. Puțin după moartea marelui rege, poporul prusian și-a pierdut această credință. S'au incubat

meravuri străine și când în 1806 a fost așa de greu încercat, ruinarea a fost atât de mare, cum nu s'a mai văzut nici odată. Oare mâna omenească a lucrat aici? Nu. Dzeu a hotărât să fie așa, și tot lucrarea lui Dzeu a fost schimbarea epocală de mai târziu; reinvierea unei mari națiuni. Este așa de însămnat lucrul acesta, încât trebuie să ne însușim de el și să nu-l uităm niciodată. Și aici a fost la mijloc mâna lui Dzeu. Un popor apăsător, desbinat, și-a pus nădejdea în Dzeu, și-a plecat la luptă pentru libertatea sa. Și, adevărată minune, a ieșit învingător. Toate acestea sunt dovezi, că Dzeu a fost cu noi și ține cu noi și tinerimea germană din aceste trebuie să învețe, că nici odată să nu-și lapede scutul credinței, care nu este iertat să lipsească din arsenalul nici unui bărbat neamț, ori prusiac. Cu astfel de idei să umblăm pe calea cea dreaptă și să nu ne altereze cea ce să întâmplă în stânga sau în dreapta. Să fim totdeauna cu fruntea ridicată, cu mintea deschisă și să avem credință în Dzeu. Atunci putem să repetăm cuvintele celui dintâiu cancelar: „Noi nemții de nimie nu ne temem pe lume, decât singur numai de Dzeu“.

Oare tinerimea noastră care în vremurile din urmă încă s'a lăsat ademenită de tot felul de idei ruinătoare, n'ar putea să învețe multe din acestea cuvinte ale împăratului Germaniei?

Alegerile din Italia și creștinii catolici. Alianța alegătorilor catolici din Italia, a edat un circular, prin care normează ținuta catolicilor la alegerile politice. Alianța socotește de primejdios formarea unui partid catolic, căci catolicii nu se luptă în contra persoanelor, ci pentru anumite principii și idei. De aceea, când se prezintă un candidat, care profesează aceste idei,

în cazurile enumerate în enciclica „*Il fermo proposito*“, catolicii sunt datori să-l sprijinească. În caz contrar însă nu le este iertat să iee parte la alegeri. Să pretindă ca totdeauna catolicii să țină laolaltă și de la candidat să ceară o anumită garanță, și promisiune cu privire la aceea, ce are să lucreze în viitor, ca astfel interesele catolicilor să nu devină iluzorii.

Lourdes în anul 1912. Lourdes este locul pe care la ales Dzeu, pentru a cinsti pe Preasfânta Fecioară Maria. De ce renume să bucură acest loc privilegiat să poate vedea din următoarele date, pe cari le luăm din „*Analele Maicii Dnui de Lourdes*“.

Șirul pelerinajilor, în anul acesta l-au deschis locnitori din împrejurime, cari au venit în număr de 14,000. La începutul lui Iunie sosesc 1000 de pelerini englezi, în frunte cu arhiepiscopul de Westminster.

În 14 și 15 Septembrie s'a sfințit calea sfinței cruci, a cărei stațiuni sunt așezate sub cerul liber, pe coastele muntelui. Solemnitatea au condus-o Cardinalul Lucon, delegatul Papei, înconjurat de 12 Arhiepiscopi și Episcopi. Au luat parte, cam 30 de mii de pelerini. La pelerinajul național au luat parte 16,000. Iar 69 de eparhii au orânduit pelerinajii deosebite și numărul acestora e la 200,576 pelerini.

Din alte țări încă vin mulți pelerini. Așa din Belgia au fost 13,222 pelerini, din Spania 9450, din Italia 5569, din Germania 4583, din Ungaria vr-o 600 pelerini ș. a. m. d. Cu toții au fost 46,306, pelerini străini, iar suma tuturor se urcă la 246,976 pelerini. Dar acesta e numai numărul acelor pelerini, cari au venit cu trenuri speciale. Cu trenurile obicinuite au mai venit, cel puțin pe atâția, așa că numărul tuturor pe-

lerinilor să poate socoti la o jumătate de milion.

În Biserica din Lourdes, s'au dat în 1912, 791,000 de sante împărășenii, s'au săvârșit 65.000 de sf. liturghii, afară de liturghiile și împărășeniile cari au fost în biserica parohială.

Au fost la Lourdes, în anul acesta 5 Cardinali, 98 Arhiepiscopi și Episcopi, 5 Abați și 51 Prelați.

În anul 1912, biroul constatațiunilor medicale, a publicat 100 de procese verbale de însănătoșări minunate. Biroul a fost vizitat de 560.

Toate aceste cifre, ne arată cum atrage acest locaș sfânt pe toți credincioșii din toate părțile lumii.

Capelanii și cvincvenalele.

În nr. 18 a „Unirii“ să face amintire despre cvincvenale, unde opera salarizării preoției din partea statului să zice perfectuată spre mulțumirea celor mai mulți, afară de capelani. Aflu deci de urgentă cauza capelanilor referitor la introducerea cvincvenalelor, până proiectul guvernului în aceasta privință, încă n-a trecut prin formele legale, ca Arhieriei noastre prea iubiți precum și deputații noștri la timpul său să binevoiască a ne sprijini cauză cu privire la cvincvenale: Guvernul poate și pe noi ne conzidera ca pe cei de altă confesiune, precum d. e. la romano-catolici, unde toți clericii neordinați prima-oară devin capelani 3 ani, apoi administratori. La noi gr. cat. însă nu. Sunt preoți-capelani, cari servesc la Altarul Domnului de 10, 15, 20 și mai mulți ani, cunosc un preot gr. cat. care a fost capelan 25 ani. Afară de aceea alta e situația unui capelan rom. cat. și alta a no-

FOIȚA.

Sonet.

Stan drepti în lună plopii din ogradă
Vecinii dorm și toate tac pe-afară
Se pierde 'n colț o 'nvârtejire rară
Și liniștea coboară iar pe stradă...

Dear numai eu, cu tainica-mi povară
Țesută 'n dulcea domnilor sfadă,
Cu ochii dați imaginilor pradă
Nu pot s'adorm — și cât o fi de-aseară.

...Tresar în pat: mi s'a părut pe-o clipă
C'aud în noapte pași și grai la poartă —
Cutremurat privind spre geam în pripă...

Dar nimeni nu-i: bat plopii 'ncet din ramuri
Când vântul tace-acuma iar se 'ntartă
Lovind arar obloanele de geamuri...

P. Pădure.

Inima.

(Rosegger)

Inima-i o harfă, mamă
Harfă 'n două coarde 'ntinse:
Tainic potrivit cu ochii
Celui crai din vremuri stinse...

Când la geam Ursita 'ntruna
Toarce-și veșnica cântare,
Astăzi dolci epitalamuri
Mâne jalnice tropare.

Hyperion.

Răsplata.

Epizod istoric.

(Continuare și fine).

Pe o tipsisă zace la dreapta lui Mohamed capul nefericitului împărat. După multă cercare aflase trupul lui într-o grămadă de neși. El cunoscuse numai de pe călțunii mohorțiți, pe cari era brodat vulturul împărătesc.

„Acesta este capul împăratului tău?“ întrebă Mohamed pe marele duce.

Luca Notaras se apropie și privește tăcut și înduișat în ochii ca de sticlă ai împăratului, în ochii, cari în viață căutase cu atâta blândeță și acuma sunt atințiți fără de mișcare. El privește la trăsăturile, cari chiar și în moarte își păzise expresia inimii bune și blânde.

În sfârșit zice: „Da, stăpâne, el este.“

De columna de porfiră, carea era înălțată pe piața Augusteion de lângă Agia Sofia, aninară capul lui Constantin cel mai de pe urmă, de columna, carea o ridicase acolo Constantin cel dintâiu într-o cinstea

mamă-sa Elena. Pe columnă era așezată statua de călăreț a marelui Iustinian, lucrată în bronz. Restauratorul împărăției romane mondiale purta acolo în stânga globul pământului împodobit cu crucea, iară dreapta lui era ridicată amenințătoare către răsărit, unde era vrășmașul de moarte al împărăției Vizanțului. Grozav ocări Mohamed gestul amenințător al statuei: poruși, ca trofeul biruinței cruntate, capul lui Constantin, să-l anine de columnă chiar sub cōpita calului, pe carele era încălecat triumfător Iustinian.

Încă odată se ridică cortina de preste scena finală a dramei înfiorătoare, ce se zice căderea Constantinopolului. Pustiită e strălucita cetate împărătească și stoarsă de puteri, căci trei zile a turbat idr'insa jefuirea. Tăcerea morții stăpânește în ulițele ei, și numai prin căși își mai urmează lăcomia biruitorilor jocul său drăcesc cercând până și rămășițele cele mai de pe urmă ale prăzii.

A treia oară s'a așezat noaptea preste mitropola răsăritului cea strivită în pulvere. Aproape de pustiitul palat împărătesc decurge o cină împreună cu orgii sălbatice. Acolo zace Mohamed pe ruinele strălucirii de odinioară. El e amețit de vin. Cuprins de beția biruinței sbiară sălbatice: „Duceți-vă la Notaras și-i spuneți, să-mi trimită pe fată-sa, ca să-mi îndulcească cina.“

Cu privire posomorită șede Notaras

stră. Noi suntem oameni căsătoriți și cu familie, ei singuri, capătă intertenție întreagă, plebanii la venitele stolare de regulă nu reflectează, le lasă capelanilor etc. Ai noștri principali însă nu așa — onoare excepțională — țin strict la terțialitate și să nuzese foarte a mișca ori ce piatră ca nu camva căplanul să ajungă persoană grată înaintea credincioșilor și le predică în biserică și la ocazii în fel și formă le explică că ei sunt mai mari și lor le compete ori și ce venit, neavând capelanul nici un drept.

Cu 1000 coroane salar anual noi capelanii cari avem și familie nu putem trăi, acumă când toate sunt scumpe, deci ne rugăm de Cei competenți, să se ia în conșiderare și anii noștri de serviciu și să căpătăm și noi cvinevenalele regulate preotești, deoarece și noi suntem oameni cu maturitate, absolvenți de S. Teologie și am primit acelaș Ord Sacru ca și ceilalți domni preoți, servind, păstorind și păzind și noi turma încredințată nouă spre grije și păstorie sufletască.

Un capelan.

Correspondințe.

Februarie 1913.

Luminisuri culturale, așa se numesc vecinătățile cărturărăști începute de zălosul protopop Georgiu Stanciu din Bistrița.

Plăcerea ce o are poporul țaran de a lua parte la aceste luminisuri culturale, a asculta interesantele prelegeri, ce să țin acolo, și a-și petrece sub conducerea inteligenților, a conducătorilor lui firești — numai acela o poate pricepe care a luat parte la vre-un astfel de prasoic cultural.

Eu încă am fost la unul ce s'a ținut în Șoimș Duminecă la 23 Februar 1913 și mărturisese că am rămas încântat de cele ce am văzut acolo.

Ședința s'a deschis la 1 oră p. m. prin președintele luminisului cultural On. Ioan Baci preotul locului, cu o vorbire plină de învățături și sfaturi practice pentru popor, îndemnând pe toți și pe toate de a să alipi de sînal iubitor a scumpei noastre instituțiuni de lumină și cultură a mamei noastre iubite, care este Asociațiunea, pentruca prin conșiderarea noastră, prin denariul nostru să sporim mijloacele de trai, ale acestui nobil așezământ înscriindu-se cât mai mulți inși ca membri ajutători ai Asociațiunei, pentrucă după cum zice un învățat al nostru: „Bogăția și cultura sunt izvoarele din care vine încrederea de sine, iar aceasta este un paș puternic în viața unei națiuni, pe care nu timpul o aduce ci munca sârguitoare și neîntreruptă cu brațul și cu mintea sau după cum zice românul cu plugul și cu condeiul.

Di Ioan Isaiu învățator, cetește protocolul ședinței trecute suscept în adunarea generală ținută în Bârla la 16 Februarie n. descriind întreg decursul ei cu multă fidelitate și între altele apreiind în termeni foarte elogiosi după cum a și meritat frumoasa dizertațiune a părintelui Teodor Oltean din Ardan „Despre cruce” — nu mai puțin laudând — după merit — și pe di învățator Grigore Șteu pentru interesanta sa dizertațiune „Despre folosul și înșămătatea școlilor populare”.

Protocolul după cetire s'a verificat.

A urmat apoi cetirea dizertațiunei dlui Ioan Timariu, preot în Bârla: „Despre lux”.

Aceasta dizertațiune serisă pe înțălesul poporului sbiciuind cu multă fineță și blân-

deță pe cei ce sunt cuprinși de mania risipei și a luxului. E o dizertațiune ce merită ca să fie publicată.

Di Grigorie Șteu dă sfaturi tineretului pentru purtarea de bunăcuviță și manieri și e ascultat cu foarte mare interes, iar la sfârșit răsplătit cu furtunoasă aplaudări.

După închiderea ședinței, publicul merge în corpore la sf. biserică unde se oficiază vecernia prin preotul Teodor Oltean, apoi la banchet întinzând o masă foarte lungă, fiecare participante, — cu provizia proprie.

După banchet a urmat petrecere populară care a decurs cu multă animozitate până la mezul nopții.

În decursul petrecerii bravul învățator Ioan Isaiu ca vătav cu o ceată de 12 voinici a jucat admirabil de frumos, cu multă precisiune și esactitate frumoasele noastre jocuri naționali „Bătuta” și „Călușeriul” aclamat și aplaudat fiind în nenumărate rânduri de publicul prezent.

Rezultatul atât moral cât și material a fost peste așteptare de îmbucurător.

Correspondentul.

Circulară către clerul din vicariatul Maramureșului.

Ilustrisimul Domn Episcop al nostru în toamna trecută mi-a spus, cumcă în Noemvrie va veni la Siget, iar la vară va vizita întreg Maramureșul.

Fiind chemat Ilustritatea Sa în Noemvrie a lua parte la delegațiuni n'a putut implini dorința Sa.

Acum sperăm dela bunul Dzeu, cumcă vom fi norocoși la primărară sau la vară a vedea în mijlocul nostru pe bunul nostru Arhieru. Ca să l putem primi ca toate în

într'o odaie a palatului său lângă patul bolnavei sale soții. Împrejur de el sed pruncii lui; ei se roagă toți și trăsar la ori care agomot de pe uliță, carele poate că le aduce meartea. Spăimântați sar de pe scaune, când marele eunuc al biruitorului intră în odaie și aduce porunca stăpânului său. Plânset cu hehot urmează cuvintele solului, dară Notaras se smulge din brațele desnădăjduirii, ce-l ține cuprins. Răspunde Etiopcanului: „La noi nu e obiceiul, ca părintele să dea cu mâinile sale pe pruncii săi. Mergi și spune stăpânului tău, că mai bine să-mi trimită un găde, carele să-mi taie capul.”

La palatul împărătesc orgiile se conținuă înșeșite de izbușiri desfrânate de ale orgoliului și de ale poftii încă nesaturate de a pustii. În pofta sa de a vărsa sânge dă Mohamed gădelui poruncile sale. Deja zac decăpitați cei mai aleși ai Grecilor celor ce nu marise în ziua, în carea căzuse cetatea împărătească. Și acum aduc pe marele dușe și pe pruncii lui.

Posomorită e icoana, preste carea luna aruncă razele sale oșlitate. Pierirea Vizantinilor celor mai de pe urmă e icoana aceasta. Plângând se țin ei toți îmbrățișați, dar între plânsetele și tânguirile pruncilor săi Notaras și-a dubândit în ciavul cel mai de pe urmă iarăși bărbăția sa. „Nu plângeți, pruncii miei,” zice. „Ați văzut, cum a pierit tot ce avusem: bogăția năsecată, cinstea

strălucită, carea o avusem în cetatea aceasta și printr'înșă în creștinătatea întreagă. Dar acum în clipa aceasta nu mai avem nimica, fără numai viața; iar aceasta nu e vecinică, odată totuși avem să murim, dară cum? Lipsiți de toată gloria, bogăția, cinstea și puterea noastră, ocărțiți, desprețuiți de toți, până când în sfârșit vine moartea. Unde e împăratul? Au nu a fost ucis? Unde sunt prietini nostri, rudeniile noastre? Au nu au căzut în luptă? O, de am fi murit împreună cu ei! Dară și ciavul acesta încă e bun așa, cum e; noi nu vom mai păcătui. Că cunoaștem armele satanei: dacă vom mai șovăi, ne vor răni săgețile lui cele otrăvite. Acuma e aproape jinta. În numele celuia ce s'a răstignit, a murit și a ioviat pentru noi, vom să murim și noi, ca să ne învrednicim împreună cu el de bunățile lui.”

Așa a întărit el pe pruncii săi și apoi a zis gădelui: „Săvârșește, ce ți-s'a poruncit, și începe la cei mai tineri.”

Și gădele așa a și făcut. Doauă capete cad în nășip înaintea lui Notaras, iară el cade în genunchi și zice: „Multămescu-ți, Doamne! Drept ești tu, Doamne!”

Și iară se ridică și adunându-și pumnul îl îndreaptă spre palat, de unde se aud strigătele sălbătice ale cinii de biruință. „Vai, vai voaună!” strigă. „Ciasul acesta încă-și va avea răsbunarea! Asta e sânge, carele strigă la cer!” Apoi zice gădelui:

„Îngăduie-mi, frate, să mă duc și să mă rog în biserică aceea.”

A fost numai o suspinare scurtă, rugăciunea desnădăjduirii, carea cel destinat morții o înălță la cer, — apoi se rostogoli și capul lui în nășipul saturat de sânge, pe trupurile pruncilor lui. Trupurile le aruncară goale și nefugropate într'un loc spurcat, iară capetele le duse la împăratul, ca să se desfăteze privind la ele.

Așa a murit cel mai de pe urmă mare dușe. A pățit, ceea ce dorise: „Mai bucuros voi turbanul lui Mohamed în Constantinopol decât tiara Papei!” — Iar acum a zis: „Drept ești tu, Doamne!”

Din familia Paleologilor mai trăia Toma, fratele împăratului Constantin XII. El chivernisi Morea, până când îl alungară de acolo Turcii în anul 1460. De acolo scăpă la Roma, unde Papa Pavel II. îl primi cu multă bunăvoință. Cu puțin mai apoi muri Toma, iară de creșterea pruncilor lui purtă grije Papa.

Pe princessa Sofia, fata lui Toma Paleologul, o peți dela Papa Sist IV. marele dușe al Rusiei Ivan III., fiul acelui Vasilie, carele trimisese pe Izidor arhiepiscopul Chiovului la sinodul din Florența, și Papa încuviință căsătoria aceasta, după ce primise dela Ivan făgăduința, că va întări unirea bisericască a Rusiei cu biserică apusană.

ordine, iertați-mă să vă trag atențiunea Frățiilor Voastre la următoarele:

La vizitațiunea episcopescă Episcopul vizitează biserica, școala și casa parohială precum și arhivul parohial.

Dreptaceea înainte de toate să se aducă în ordine bisericile. Să se curățească acele fiind lipsă să se picteze sau să se vâruiască de nou și din lăuntru și eventual și din afară. Să se aducă în ordine altarul și masa de proscemie, punându-se pe acele învâitoare frumoase, și curate. Să se aurească — de-ar fi de lipsă — potirul, discul, steaua și ligurița, precum și ciborul, deoarece Ilustritatea sa de bună seamă va servi s. Liturgie în mai multe biserici.

Să țină în curățenie vesmintele preoțești, stiharele, învâitoare și ștergătorile de pe potir, procurându-se eventual în locul celor învechite nouă. Să se țină în curățenie sfeșnicile și cădelnițele.

Să se îngrădească cimiterile și dacă ar fi de lipsă, să se vâpsească de nou restignirile din cimiter și din capetele satelor. Să se aducă în rând cărțile bisericești, evanghelia și celelalte legându-se de nou, dacă ar fi de lipsă.

În locul antemenziunilor celor vechi, eventual rupte, se ceară antemenziuni nouă. Să se procure vase de botezat și de miruit, cuviincioase și după cum prescrie statutul diecezan.

Să se țină în ordine vasele pentru cuminecatura morboșilor. Să se procure vase de ținut vinul și apa de la s. Liturghie. Să se repareze vesmintele bisericești, praporii și stiharele stricate.

Apoi încât s'ar putea, să se ia de pe pereții altarului și de pe pereții bisericii, a

Așa au ajuns împărații Rusiei, să se scotoască pe sine de moștenitori ai Bizanțului. Dară și-au uitat, că titlul la moștenirea aceasta și-l au fost dobândit jurând unirea cu biserica apusă și delăturarea nefericitei desbinări a creștinilor.

Ei poate că-și vor și dobândi moștenirea aceea, dară și-au uitat, că după sfatul lui Dumnezeu căderea Constantinopolului a fost pedeapsa dreaptă a desbinării răsăritenilor de către biserica catolică. Ei par a nu băga de seamă, că colo departe în răsăritul Aziei se gătește deja unealta, cu carea dreptatea lui Dumnezeu va să aducă a doua cădere a împărăției răsăritene creștine desbinată de către centrul bisericii voit de Hristos. Purta-va Dumnezeu grije, ca porțile iadului nici atunci să nu biruească biserica lui cea adevărată, pe cum își dovedise purtarea aceasta a sa de grije și de data cea dintâi înaintea Vienei.

Nemuțumire.

(Între doi soți.)

— Iar mă doare un dinte.

— Mai lasă-mă în pace cu dintele tău. Te plângi de unul că te doare și uiți alți treizeci și unul cari nu te dor.

Semn bun.

— Ce mai face fiul dv.?

— Se vede că îi merge bine; scrisoarea din urmă, pe care mi-a trimis-o era chiar plătită. Min. lit.

iconostasului cununile morților învechite și pline de colb, cari nu înfrumusează biserica, ci sunt și primejdioase putând ușor a se și aprinde. Episcopatul latin a dispus, cumcă în biserici să nu se pună nici un fel de flori făcute, fiindcă în mai multe locuri s'au aprins acele.

Să se curățească și să se aducă în ordine edificiul școlar, ocolul școlar și îngrăditurile. Dacă ar fi de lipsă, să se vâruiască școala dinlăuntru și cele de piatră și din afară; să se repareze băncile școlare și unde n'ar fi, să se provadă școala cu o iconă a Domnului nostru Isus Hristos. Docentele să pună pond mare pe scrisul și cetitul românesc, iar Frățiile Voastre să nizuieți, ca pruncii școlari să știe catehismul și biblia, căci din aceste, Ilustritatea Sa de bună seamă va pune întrebări.

Pruncii școlari să zică închinăciunea: „Laudă-să Domnul nostru Isus Hristos“, cum o zic aceasta toți credincioșii din Maramureș. Toți pruncii, cari știu ceti, să aibă cărți de rugăciuni. Docentul să nizuiască a învăța pe pruncii școlari la cântările bisericești.

Va fi frumos, dacă la slujba episcopescă vor cânta toți poporenii, precum aceasta am propus mai an pentru întreg vicariatul, aprobată fiind propunerea mea și prin Preaveneratului guvern diecezan.

Frăția Ta să te îngrijești, ca pruncii școlari să umble reguiat la școală și să studieze cât de bine, ca să putem arăta rezultate îmbucurătoare.

Pentru acoperirea lipselor școlare se pot folosi și băni bisericești.

Să se aducă în ordine arhivul parohial rânduiindu-se și legându-se curmezis cu sfără din an în an deosebit, toate actele oficioase. Să se țină în ordine protocolul exhibitor a actelor oficioase. Să fie în ordine ziarul sf. liturghii. Să se compacteze — dacă ar fi stricate — matriculele și ziarele parohiale. Să se facă de nou în 3 exemplare inventarele îndatinate, după formularul diecezan, aflat în opul meu „Indreptar practic“. Acele la vizitarea episcopescă toate să subseriu prin episcop.

Nu trebuie să amintesc, cumcă să se aducă în ordine casele parohiale, să se curățească școlile, să se facă îngrăditurile și toate cele de lipsă pentru primirea cuviincioasă a unui episcop.

Deoarece Il. Sa câte într-o zi va vizita numai două parohii, tot al doilea preot poate fi pregătit la aceea, cumcă Il. Sa va dormi la dânsul.

Vizitarea episcopescă se va face, așa cuget, după sărbătorile Paștilor, e sigur că despre aceasta de bună seamă vom fi previe încunoștințați. Am aflat de bine a vă trage atențiunea la cele mai sus scrise deja acum, nu pentru aceea, că doară nu le-ai ști toate acele, și nu pentru aceea, că doară n'ai fi în stare orișicând a primi pe Il. Sa și nu pentru aceea, că doară nar fi în ordine și acum bisericile, școlile și casele parohiale din Maramureș, ci pentru că acolo unde ar fi de lipsă, să se poată cere de cu bunăvreme ajutorul curatorimeii bisericești și al credincioșilor. Căci de exemplu auritul potirelor, procurarea de restigniri, punerea gardurilor, facerea inventarelor și altele, poftesc timp și îngrijire de spese și de lucrător.

Să ne rugăm, ca bunul Dumnezeu pe

Il. Sa Preasf. Domn Episcop al nostru să-L aducă în pace în mijlocul nostru. Cu dor îi așteptăm și cu bucurie și supunere fiască îl vom primi.

Tit Bud,
vicarul maramureșului.

Reviste.

Congresul Albanezilor la Triest.

Sâmbăta trecută, în 1-a Martie n. s'a început la Triest congresul Albanezilor. La congres iau parte bărbații cei mai de samă, ai Albanezilor. Este de față între alții și Fan-ef Nollî, președintele societății literare albaneză din București, apoi 11 reprezentanți de-ai Albanezilor din România.

În ziua primă s'au adus mulțămite curților din Viena și Roma pentru sprijinirea cauzei Albanezilor, apoi a urmat desbaterea mai multor chestiuni vitale.

Spre pace. Turcii tot mai multe semne dau despre intențiunea lor de-a lega pace cu Bulgarii. Pe câmpul de luptă încă bubuie tunurile, dară diplomația turcească cearcă căi spre a putea încheia o pace cât de cât mulțămitoare.

Ca să nu fie piedică ăstorfel de porniri, marele vizir Mahmud Sefket, este aplicat de-a abzice.

Turcia nu este străină, între anumite împrejurări, de cedarea Adrianopolului. Bulgarii însă amână pertractările, poate până după lupta decisivă, ce se crede, că se va da în zilele următoare aproape de Ciorlu, ca apoi, în cazul unei învingeri să dicteze ei condițiunile păcii după bunul lor plac.

Grevă generală. În săptămâna această, în legătură cu începerea discuției parlamentare asupra proiectului nou electoral, se va declara greva generală a muncitorimii din toată țara. Aceasta grevă va fi de natură politică și va avea de țintă luarea dela ordinea zilei a numitului proiect și înlocuirea lui cu altul, mai liberal și mai corespunzător cerințelor țării.

Greva generală mai mult va fi simțită în capitala țării, în Budapesta, și în orașele mai mari din provincie.

Poliția din Budapesta a luat celea mai aspre măsuri pentru căzul, când în decursul grevei s'ar naște tulburări, cari ar periclita siguranța publică. Fiecare stradă din capitală e păzită de câte o companie de soldați, cari să mențină ordinea.

Greva odată declarată va cauza pagube enorme atât comercianților, cât și industriașilor mari.

Dela „Asociațiune“.

Concurs.

Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ publică din nou concurs, cu termenul de 1 Iunie n. a. c. pentru o lucrare *contra emigrării poporului nostru în America*, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Lucrarea va avea să fie scrisă în stil popular, arătându-se în ea toate primejdiile la care sunt expuși emigranții, și pagubele materiale și morale ale celor rămași acasă.

Să se arate mai departe, cum cei siliți de împrejurări a emigra s'ar putea feri de primejdiile, ce-i amenință, și și-ar putea păstra sănătatea trupească și sufletească, folosindu-și în același timp munca lor în modul lor cel mai avantajos și păstrându-și legăturile cu cei de acasă.

3. Să se arate căile și mijloacele de a-și îmbunătăți oamenii noștri starea lor materială și a-și dezvolta puterea morală aici, fără de a mai emigra.

Cea mai bună lucrare, cuprinzând material pentru 4 coale de tipar (formatul Bibliotecii populare a „Asociațiunii“) va fi premiată cu premiul de Cor. 100 — pus la dispoziție din partea dîni Ioan Pop, preot gr. cat. român în Aurora III. (Statele-Unite) și se va publica în această bibliotecă.

Autorii să-și dea numele într'un plic închis, provăzută cu motto, trimițând, în chipul acesta, lucrările lor anonime.

Fiind lucrarea aceasta de o deosebită importanță pentru viitorul poporului nostru, rugăm cu toată insistența pe domni preoți, rectori și din America, și pe cei ce trăiesc acum acolo, să-și ia sarcina de a da în mîna țăranelor noștri o lucrare în adevăr bună și folositoare.

Sibiu, în 28 Februarie 1913.

Andrieu Bârseanu,
prezidentul „Asociațiunii“.

Noutăți.

Moartea filo-românului Angelo de Gubernatis. În Roma s'a anunțat, că acolo a încetat din viață în vîrstă de 73 ani sincerul prieten a poporului nostru Conte Angelo de Gubernatis. Vestea morții lui a produs un viu răsănet pretutindena, știut fiind interesul mare și dragostea ce o avea defunctul pentru neamul românesc de pretutindeni.

Președintele Camerei române a anunțat adunării dureroasa știre a morții lui Angelo de Gubernatis, unul din marii cugetători ai Italiei. Dsa a propus, ca pentru serviciile pe care le-a adus acest mare bărbat țării noastre, să se trimită familiei lui o telegramă de condolențe. În urmă, dl N. Iorga a făcut elogiul celui dispărut și a citit textul telegramei în italianește.

Gubernatis a fost un mare prieten și apărător al românilor, pe care a încercat să-i atragă către Italia, reînviind acea fraternitate atât de mult uitată. De fapt, atunci românii se aflau încă sub puternica influență a latinismului, influență ce luase proporții așa de mari în țară încât se tindea la transformarea limbii românești, într'un fel de jargon latin, ca să spunem așa

ecoul acestei influențe, ca un suflu romantic a trecut granițele și a interesat pe latinii occidentului. E bine să readucem faptele la adevărata lor proporție.

Gubernatis a vizitat țara noastră, a scris o carte despre România și un dicționar oriental. Opera folositoare pentru noi, făcându-ne cunoscuți occidentului.

Gubernatis s'a născut în 1840 la Turin moare deci în vîrstă de 73 ani. După ce și-a luat doctoratul în filozofie a studiat la Berlin limbile indice, apoi a fost numit profesor la institutul școlilor superioare din Florența. Prieten cu celebrul Mihai Bakunine, Gubernatis l'a părăsit mai în urmă. Opera lui vastă l'a ridicat pe Gubernatis alături de cei mai mari cugetători ai Europei și când celebritatea lui impunea, se înțelege că sprîjinul pe care ni l'a adus nouă, ocupându-se de rolul important pe care îl are această ramură a latinătății în Orient, era foarte prețios.

Când avem așa de puțini prieteni în occidentul Europei, când din toate părțile ne vin săgeți care sîngeră bravul nostru popor, moartea unui sincer și dezinteresat apărător al României ne întristează, ne face să vedem mai bine cât trebuie să prețuim pe aceia ce se interesează de noi.

România întreagă se asociază la doliul Italiei, plîngând pe unul din cei mai nobili și de valoare fi ai ei.

Ajutorare din partea statului pentru lucrări publice de urgență.

Ministrul de comerț L. Beöthy care în anul trecut a fost asemnat din banii publici suma de K 656,000 — pentru repararea drumurilor stricate de potop, acum a asemnat din nou K 2.393,000 — pentru repararea de drumuri și poduri și în mod indirect pentru ajutorarea populației expuse la mizerie din cauza accidentelor elementare și a recoltei slabe din anul expirat. Din suma de K 2.393,000 — au primit: Comitatul Bereg K 140,000 —, Bistrița-Năsăud K 211,000 —, Ciuc K 73,000 —, Treiscaune K 40,800 —, Hunedoara K 200,000 —, Târnava-mică K 140,000 —, Cojocna K 30,000 —, Caraș-Verin K 100,000 —, Maramuraș K 95,000 —, Muraș-Turda K 214,000 —, Sáros K 152,280 —, Sătmar K 53,900 —, Solnok-Doboka K 40,000 —, Timiș K 6,000 —, T. Arieș K 197,789 etc.

Sămăntă de napi stricată. Ploile neinterupte din vara și toamna trecută, au împiedecat în cele mai multe locuri recoalta pe uscat a sămănței de napi, încât a încolțit înainte de a se culege. Astfel de sămăntă nu va produce nici când napi; pentru că în mare parte nici nu mai încolțește, sau, ce biată încolțește, nu are putere productivă suficientă, ca să poată dezvolta napi cum se cade, ci abia nește rădăcini abia de grosimea unui deget. Nici când nu s'an mai oferit spre vânzare atîta sămăntă de napi mestecată, slabă și fără capacitate suficientă de a încolți, ca tocmai în estan.

De aceea recomandăm, ca Economii noștri, când vor cumpăra sămăntă de napi, să ceară dela vânzătorii cea mai severă garanță în scris cu privire la bunătate, identitatea și capacitatea de încolțire a sămănței de napi.

Ceice nu vor ținea seamă de sfatul acesta, se expun la daune economice foarte mari, cu deosebire în ce privește întreținerea vitelor. După cum am înțeles de altfel, chiar și Ministeriul de agricultură încă voiește să ne atragă atențiunea în privința aceasta.

Petreceri. Societatea „Petru Maior“ invită cu dragoste la *Serata muzicală* împreună cu dans ce o va aranja sub patro-

najul Ilustrităților Lor: G. Pop de Băești, Ioan Mezei, dr. Ioan Ciordaș, Oct. Goga, dr. Iuliu Maniu, dr. Teodor Mihali, dr. Alex. Vaida-Voievod, dr. Aurel Vlad, cu concursul domnișoarelor Delia Popu și Gheorghina Roșiu, Sămbătă în 8 Martie n. (23 Faur v.) a. c. la orele 8 seara în sala de dans dela Hotelul „Royal“ (VII. ker., Erzsébet-körút 45—49.) Budapesta, în 26 Faur n. 1913. Pentru Societate: Vasile Stoica președinte, Cornel Olariu secretar. Prețurile: loc I. 6 cor., loc II. 5 cor., loc III. 3 cor. Venitul curat e destinat pentru sporirea bibliotecii și pentru pînirea sportului nostru.

Programul: 1. A. Popovici: „Doinitorii români“. Cor bărbătesc cu solo de tenor: dl Augustin Filip, și bariton: dl Gheorghe Comșa. 2. a) G. B. Pergolese: „Se tu m'ami“. b) I. Massenet: „Gavotte“ din opera „Mignon“. c) T. Brediceanu: „Doine“. Cântate de dsoara Delia Popu, acompaniată de dl Eugen Hossu. 3. I. Mureșan: „Putpuriu românesc III“. Executat de orchestra societății. 4. M. Bruch: „Pribegia Normanilor“ cor bărbătesc cu solo de bariton dl Gheorghe Comșa și acompaniament la pian dl E. Hossu. 5. a) L. Tosti: „Non t'amo più“, b) G. Dima „Mugur Mugurel“ cântate de C. Olariu, acompaniat de dsoara Gheorghina Roșiu. 6. a) G. Dima „Hai în horă“, b) C. Porumbescu „Marșul cântăreților“ coruri bărbătești. Orchestra e instruită de dnl Octavian Beu și Emil Chețian, corurile de V. Petrașcu.

Moartea unui mare filantrop maghiar. Foile maghiare anunță moartea contelui Andrassy Dénes care a fost unul dintre cei mai mari mecenaji ai ungarilor. Fundațiile și sumele distribuite de el spre diferite scopuri culturale și filantropice sunt fără număr. Cu toate că în Ungaria a petrecut foarte puțin. Iuvrajbit cu familia din cauza că s'a căsătorit sub rang, a trăit în străinătate. Acolo a și murit în Palermo.

Convocare. Comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român din Sibiu, în ședința sa ținută la 2 Noemvrie a. c. aprobând hotărîrea luată în adunarea despărțământului Sătmar-Ugocia ținută la Ardușat la 11 August a. c. ca vechiul despărțământ să se desfacă în 5 despărțăminte: Baja mare, Șoncuta mare, Seini, Sătmar și Căraiu-mare, — pe subsemnatul m'a încredințat cu organizarea despărțământului Sătmar care va cuprinde cercurile administrative-pretoriale-Sătmar, Cingir și Ardeș. Cu toată onoarea invit deci pe toți iubitorii și părtinitorii culturii poporului nostru la adunare constituantă ce se va ținea în Sătmar în cancelaria D-lui avocat Dr. Carol Barbul la 8 Martie st. n. a. c. la 10 oare a. m. cu următoarea ordine de zi: 1. Constituție ad hoc. Inscierea membrilor noi. 3. Alegerea directorului și alor 4 membrii în comiteul central. 4. Verificarea procesului verbal.

Nutresc speranță că toți cari suntem puși de prevedință de a fi pionerii celor mai scumpe celenodii al neamului nostru limbic și culturii naționale, aici prin ținuturile mărginașe, — ne vom ști ridica la culmea misiunii noastre. — Cu ajutorul lui Dumnezeu înainte. Nagymadarasz la 27 Februar 1913. Marcu, protopop, delegatul comitetului central.

Posta Redacțiunii.

Mai multor preoți din jurul Clujului. Fiți cu paciință răspunsul Vil dăm mai târziu!

Partea Literară.

Despre viața curată. Indreptar pentru tinerii culti.

de
ANTONIU SZUSZAI.

Trad. de
EMIL TATAR.
(Continuare).

Putem aplica asemănarea aceasta și în viața morală; lucru regulat și normal e, când mintea conduce voința și trupul; îndatăce ajunge la stăpânire trupul s'a isprăvit cu orice ordine sau bună rânduială. Și hagă de seamă, că trupul toată viața să luptă pentru ajungerea acestei stăpâniri, el vrea să te conducă — sau să te poarte de nas — cum s'ar mai zice. Scurt: dușmanul cel mai înverșunat al vieții morale, curate e însuș trupul tău cu poftele-i păcătoase.

Dinaintea acestei lupte nu te poți retrage, căci de lași voie liberă patimilor, pătești ca vizitiul, care scăpând frânele calului a fost târît în abis.

Infrânăți patimile — fii domn peste trupul tău, — căci altcum nu poți duce o viață deamă de om și plăcută lui Dumnezeu.

Mă muncia de mult gândul, să scriu o carte pentru tinerime despre credință.

Cu timpul m'am convins, că trupul cu toate păcatele lui, e cauza părăsirii lui Dumnezeu și pentru aceea m'am decis să scriu despre viața curată.

Lozinca creștinului trebuie să fie rezistență necurmată poftelor trupesti; aceasta se ține de esența creștinismului, „Celce vrea să vină după mine, să se lapede de sine“, acesta e glasul de strigare al Domnului nostru.

Toată mitologia și arta clasică nu e altceva decât o acoperire, o ascultare a păcatelor necurăției. Și în ziua de astăzi păgânii, turcii și necredincioșii se supun „legii trupului“; singur numai creștinul începe lupta și face opunere poftelor carnali, acesta e păretele despărțitor între creștinii credincioși și între lume, lupta aceasta spirituală înalță pe creștini în regiuni frumoase, neajunse de păcătoși. În aceasta găsim simburile adevăratei culturi, căci fără lupta aceasta cultura noastră e numai o spoiață, un „lustru fără bază“. Lupta și rezistența ce trebuie să o facem o înțelege în toată seriozitatea ei singur biserica adevărată alui Hristos, care dela zămislirea ei și până în ziua pe astăzi n'a putut fi înduplecată, ca să facă concesii trupului, ci totdeauna a mărțurisit cu îndrăzneală, că păcatul e păcat.

Să ne uităm la toate celelalte biserici, cari în decursul veacurilor s'a deslipit de biserica mamă, toate aceste au făcut concesii trupului — în desfacerea și despărțirea căsătoriilor; singur biserica catolică nu s'a pretat nici când la astfel de târguri cu poftele trupesti, ci a susținut învățătura genuină, a Domnului Hristos, nelăsând din ea nici o cirtă, astfel luptându-se totdeauna cu îndârjire împotriva păcatului senzual. A trebuit să sufere mult pentru constanța sa,

a trecut prin toate probele de foc, dar căsătoria în biserică, stă tot în stadiul în care a fixato dumnezeescul Intemeietor.

Nu ți-a fost bătător la ochi, că cetele mari ale necredincioșilor, nu se ocupă cu daraverile religioase ale buddhiștilor, nu atacă pe jidani și pe mohamedani, n'au atâta grije de actele protestantice, ba sunt cu îndurare și față de sălbaticul, care se închină celei dintâin bucăți de piatră de care să împiedecă; unui singur dușman nu-i poate ierta, contra unuia își îndreaptă toate săgețile veninoase, în jurul și față de acesta își concentrează toată ura neputincioasă; acest dușman pururea perzecat de lume este: biserica catolică. Pentruce atâta goană față de această biserică? Iată ți-o spun, biserica aceasta nu face concesii trupului, aceasta declară lupta cea mai aprigă contra omului păcătos.

Sunt sigur, că de n'ar urma după „Cred într'unul“ cele zece porunci între cari este și porunca cea aspră a 6-a, deodată ar înceta toate loviturile la adresa bisericii catolice.

Oameni buni și blânzi își bat capul cum ar putea întoarce pătura „cultă“ a societății la religia lui Hristos, cum i-ar putea câștiga cauzei lui, prin unele favoruri sau concesii. Dar e încercare zădarnică. Isus Hristos nu pactează cu Veial, focul nu se poate împăca cu apa, lumina nici când nu va putea sta împreună cu întunerecul. Până când păcatul va fi păcat și viața curată va fi socotită de viață curată, trebuie să rămână dușmănia; dintre credință și necredință, și lumea necredincioasă nici când nu se va putea împăca cu pretenziunile vieții curate.

Dacă, tu nobile cetitorule, vrei să fii ostașul lui Hristos, trebuie să păsești pe arenă, și să începi lupta, contra pornirilor disordinate ale trupului.

Tu poate îmi vei răspunde: d'apoi eu mă rog, nu vreau să intru în mănăstire, eu am pretenziuni mai modeste, doresc să trăiesc o viață comună de creștin.

Dacă cugeți, că viața curată e obligătoare numai pentru călugări și călugărițe te înșeli amar. Viața curată e o datorință elementară a oricăruia creștin, căci s. Scriptură zice, că „celce sunt alui Hristos trupul și-au restignit dimpreună cu patimile“. Sunt cuvinte destul de clare pentru orice om cu minte gânditoare.

Este o datorință ce urmează din însaș firea creștinismului, — datorința de-a ne opune patimilor trupului, cine nu-și înțelege rostul acesta de creștin, poate fi creștin după nume —, dar niciodată fii credincios alui Hristos.

Eu te cred și înțeleg, că n'ai de gând să te retragi între zidurile unei mănăstiri, dar așa socotese, că vrei să te mântuiești?! Să ști delă început, că sufletul nemuritor nu-l vei putea mântui, dacă nu te vei lupta cu poftele trupului. Ori te înrolezi de ostașul lui Hristos, și-ți asiguri fericirea nepertoare, ori — dacă nu — abziei de paradiz. Gale mijlocie nu se dă!

Dar să zicem, că rămâi în valurile acestei vieți; și așa trebuie să duci în căsătorie trup și suflet nepetat. Căsătorindu-te, trebuie să păstrezi credința conjugală chiar și în cazul când ai avea nefericirea, ca femeia să fie bolnavă ani de-a rândul. Dacă moartea nemiloasă te desparte de soția care

ți-a câștigat tot focul dragostei tale, atunci ești obligat să trăiești o viață curată întocmai ca și călugării sau călugărițele, cari au părăsit lumea; aceasta trebuie să o observi pentru totdeauna, dacă nu începi o nouă viață conjugală.

Noi suntem cu trup cu suflet ai lui Dumnezeu, dorim să ne bucurăm de fericirea ce a pregătit-o El aleșilor săi cu trupul și cu sufletul, de aceea castitatea trebuie să se reverse asupra omului întreg, asupra sufletului și a trupului, a minții, a fantaziei, asupra tuturor dorințelor voinții, asupra ochilor, urechilor, limbii și chiar asupra pipăitului. E o eroare enormă a crede, că numai acela greșește contra virtuții curățeniei, care păcătuiește cu fapta. Și acela, care se defectează în chipuri obscene cu ochii trupesti ori cu fantazia își va lua pedeapsa meritată a focului etern, ca și acela, care păcătuiește cu fapta.

Dela lupta contra patimilor trupesti nimenea nu se poate retrage, fiindcă în urma păcatului strămoșilor noștri s'a corupt însași natura omenească.

Tu încă ai natură omenească deteriorată prin păcat, deoarece nu te-ai născut cu natura ce a creat-o Dumnezeu înainte de păcat; pacea între trup și suflet și la tine e conturbată, deci ești silit să începi lupta pentru înfrânarea patimilor.

Nu toți au aplicare spre a minți, sau a fura, dară toți avem înclinare spre păcatele senzuale.

Se prea poate, ca nici când să nu fi ispitit de-a vătămă pe alții cu cuvântul, sau să-le faci pagubă materială, — dar este simplamente imposibil și exchis, ca să nu fi ispitit spre păcate trupesti, luând afară cazul, când Dumnezeu te-a luat în mod special sub scutul său. Deci nu te retrage, începe lupta. Hristos zice: Cine tinde spre sfințenie și perfecțiune morală, acela trebuie să se lapede de sine; așadar legea de-a lupta contra trupului nu privește pe oameni singuratici, ci se referă la toți fără deosebire, cari vreau să fie credincioșii, următorii Lui. „Celce vrea să vină după mine, — așadară toți câți voiesc să ajungă la mântuire prin Hristos — să se lapede de sine“. Nu este învingere fără luptă, nu se dă mântuire fără de lăpădare de sine, fără abnegațiune.

(Va urma.)

Noaptea sf. Bartolomeu.

După **BOLANDEN.**

Trad. de **Aurel B. Gajia**, profesor.

(Continuare).

— Atunci mă simt bine. A fost o durere trecătoare.

— Dar totuși ești debilă, doamna mea, zise Hedviga. Nu-i mirare! Încearcă să dormi. În cazul de față somnul e cel mai bun medicament.

— Cum să pot dormi? Încă nu sa terminat, pericolul tot există și-acum.

— Sgomotul vine din curte. Pe ambit e deja liniște. Ușile din ambit sunt încuiate zise cameriera. Pentru aceea fii liniștită, Serza stă pază.

Contesa n'a zis nimic. Hedviga avu dreptate. În Louvre era liniște. Singur din

depărtru mai mai auzit strigăte, dar în sfârșit a...

an 18 și acelea. is-ul a rămas tăcut. cor. 1. go, șezi aici, zise Blanca. Dă-mi mâna...

eg mult de viață. ntru st preste mult a cuprins'o un soum adâr un an...

an 12 riera dormita și ia. 6 cor. tă se deschise încet ușa și Serra făcu...

marquis-ului să iasă. Conte le Antremont își înaintea lui. O...

um se simte Blanca întrebă el? — Doarme. Hugo o luă de mână și o duse în odaia cea mai îndepărtată.

— El te-a scăpat pe tine iubite. Știu totul, căci Serra mi-a comunicat fidel toate. Încă nu ești în siguranță. Regele e mâniaș. Parisienii sunt infuriați. Pe Regnier l-au expedit în Lisieux, acolo așa vrea să te trimit și pe tine.

— Setea de sânge nu s'a potolit încă? întrebă Riviere. În istoria Franței, noaptea sf. Bartolomeu va rămânea deapururi o pată rușinoasă.

Contele fără să zică un cuvânt privi tăcut înaintea lui.

— Dar cum a și fost posibilă o atare noapte?

— Aceasta noapte a fost urmarea mai multor întâmplări de mai înainte. Abstrăgând de la războaiele civile, lucrurile din urmă s'au încurcat preste măsură. Coligny era încântat preste măsură de războiul spaniol, și avea o influință deosebită asupra regelui. Parisienii erau infuriați pe el. Cu toate acestea nu cred că s'ar fi întâmplat măcelul de nu cumva s'ar fi iviți cea din urmă conjurație.

— Fără conjurație? zise marquis-ul. Eu n'am știre de nici un fel de conjurație.

— Ba, da, doar pentru aceea au trimis soldați în Anglia, Germania și Elveția.

Riviere n'a mai zis nimic.

— Moartea lui Coligny m'a intristat mult. El nici când n'a fost indestulit. Lucrurile trecute odată nu se mai pot schimbă, zise bătrânul. Să ne cugetăm la scăparea ta. Asta va fi greu. De la regele nu cutez să cer iertare. El de prezent e un leu infuriat. Trebuie să căutăm o altă cale.

Contele și-a șters fruntea, cercând după calea de scăpare.

Riviere a stat nemiscat. Și se cugetă să spere singur viața Bianței.

— Acum nu mă pot cugeta la nimic, zise Artur. Chiar pentru aceea să dormim una bună. Tu încă ai lipsă de liniște. Sub aici o condiție să nu te depărtezi din odaie.

Stringând mâna marquis-ului să depărtat.

Ceea-ce contelui i-sa părut greu să deslege, Blanca a deslegat'o în curând.

În dimineata următoare când s'a trezit contesa închise ușa și s'a depărtat. El s'a pus la masă și scrisese lui Henric de Lotharingia. Epistola o duse numai decât Serra în cetatea Guise-ilor. Apoi mai scrisese o epistolă și episcopului din Lisieux.

Măști și a dormit multă vreme până l'au trezit nește glasuri de bărbați. Ridicându șicapul privia mirat în odaia din jur. În același timp se deschise și ușa și întră încetinel Blanca. — La întreat cum se simte.

— Nici când n'am fost mai fericit ca azi sub scutul d-tale nobilă contesă.

— Dejunul te așteaptă zise Blanca.

Avem oaspeți pe Balafre și Henric, prințul de Lotharingia.

Intrară în odaia de primire, unde Balafre pași prietinește în fața hugenotului.

— Te salut d-le marquis, zise prințul. Mă bucur că și Blanca și o terminat opera de salvare.

Riviere privi zimbînd la Blanca și la principele.

— Parcă stai pe gânduri, zise Artur. Vezi femeia a aflat repede modalitatea de scăpare. Eu n'am știut cum să te scap din Louvre și din Paris. Blanca îndată a aflat calea.

— După-ce timp de pierdut n'avem zise contele cătră Guise, la masă încă putem pertracta lucrul.

Merseră în odaia din vecinătate, unde îi aștepta o masă bogat încercată cu tot felul de mâncări și vinuri roșii în cupe de argint.

— Contesă Blanca! Azi m'ai surprins cu o epistolă foarte plăcută, care îmi dă anză să aduc mulțămintă salvatorului vieții mele. Un singur cuvânt al d-tale ar fi fost îndeajuns ca pe d-ta d-le marquis să te pun în siguranță.

— Bunătatea d-tale principe mă deobligă foarte mult. Mă facei fericit zise Riviere.

— La tot cazul, aceea e drăguță, — zise prințul. Toată Franța o admiră.

— E baronul Piles, vazălul meu, zise prințul. El a venit să ne ajute la scăparea noastră, zise întorcându-se cătră marquis. Cu mine poți eși liniștit din odaie. D-ta ai să duci o epistolă episcopului din Lisieux. Te voi însoți și eu cu drag până la un loc și de acolo vei putea merge în siguranță. Acum te rog urmează-mi, ca nu cumva să știe cineva că ești aici.

— Peste un sfert de oră s'a prezintat Bianței dela care avea să primească epistola, adresată episcopului.

— Pe noi ne vei aștepta în Lisieux, zise Antremont. Spune episcopului, că peste câteva zile eu și Blanca vom fi oaspeții lui.

— Dumnezeu fie cu tine d-le Hugo! — Hugo a ingenunchiat înaintea ei și după datina vechiă cavalească ia sărutat mâna.

— Adu-ți aminte de mine, nobilă contesă și nu mă da uitării! zise ridicându-se.

Cu o oră mai târziu Guise și Riviere călăreau în fruntea unei suite înarmate pe drumul de țară. Prințul l'a petrecut timp cam de două oare. Când și-a luat adio dela el o parte din suită ia lăsat'o s'al însoțască. Hugo însă n'a voit, fiind în credință că n'are să se mai teamă de vre-un pericol.

— Bunătatea Voastră o am gustat de nenumărateori și nu peste mult am să mă revanzez

— Nu așa prietino! zise Balafre. Primește dela mine armătura ce ți-o ofer.

Astfel vorbi prințul stringând mâna lui Riviere.

Reîntorcându se în Paris, Henric Guise și-a continuat opera sa. A scăpat mulți hugenoți de furia poporului. Și fiindcă avea teamă că în Paris îi vor recunoaște i-a îmbrăcat în uniforma curții sale și formând o suită din ei ia condus din oraș.

Bunul păstor.

La sosirea lui Hugo în Lisieux, episcopul era informat dela contele Regnier despre măcelul din Paris. El era năcăjit pentru mul-

tele păcate ce s'au săvârșit. Și chiar și poporul. Episcopul Hemmyer avea o mare vază pretutindeni. Toți îl iubeau ca pe un bun părinte și păstor.

Pe marquis l'a primit tare prietinește, apoi ceti epistola dela Blanca.

— Am să te apăr, nu pentru-că îmi scrie nepoata, ci asta mi-o demândă iubirea față de deapropapele. Sunt vesel că te pot adăposti lângă mine.

Episcopul însă știa că adăpostindu-l va atrage asupra lui mânia regelui.

Credea însă că regele și-a satisfăcut furiei în noaptea măcelului. Apoi mai era și un ordin, care oprea pe mai departe prigo-nirea hugenotilor. Și dintre orașe numai unele au îndeplinit porunca regelui. Și-au răsbunat cu deosebire cei din Orleans, Meaux, Toulouse și Charite. Asemenea și cei din Bourges. În orașele mai mici, unde s'au purtat bine n'au executate porunca regelui.

Regele trimise în Lisieux o suită bine armată, în frunte cu un ofițer.

Episcopul era tocmai la masă cu oaspeții lui hugenoți cu Regnier și Riviere.

Erau acolo și câțiva nobili din apropiere, vasali de ai episcopului. Vorbeau tocmai de măcelul din Paris.

(Va urma).

Posta Administrației.

Am primit și chităm abonamentul dela: Berettyó-Déda pe 1911 sem. 1-iu. — P. T. Orade pe timpul din 1/9 1912—1/9 1913. — Copceel pe 1912. — Sava pe timpul din 1/11 1910—31/12 1911. — Batarcs pe timpul din 1/3 1909—31/12 1912. — Casonul mare pe 1913 sem. 1-iu. — B. Csandlos pe Octomvrie—Decemvrie 1912. — Șeușă (p. A.-Julia) pe 1908, 1909 și 1910. — În restanță mai sunt anii 1911 și 1912. — Dobricion pe 1913 sem. 1-iu. — A. O. Someș-odorheiu pe 1912. — Daia română pe timpul din 1/5 1910—1/9 1911. Foaia de aici se spedează regulat. Cercetați greșeala la posta deacolo. — Grind-Cristur pe timpul din 1/8 1912—1/8 1913. Diferința provine din 1911. Și anume atunci prin plățirea din 25/1 s'a achitat o lună din an. 1909 și întreg an. 1910; iară prin plățirea din 9/4 s'au achitat an. 1911 până în 1/8. — Felminiș pe 1912. Cu cei de mai înainte încă suntem în rând. — Hobîța-Grădiștei până la finea an. 1912. — A.-Julia—Lipoveni pe 1913 sem. 1-iu. — Vetés pe 1912. Și noi suntem în mari lipse. — Királydarocz pe trimestrul ultim din 1911 și întreg an. 1912. — Coșlar pe 1912 sem. 2-lea. În anii de mai înainte au fost tot câte 2 plățiri; dar în 1912 numai una, cea din 10/7, socotită pe sem. 1-iu 1912.

BIBLIOGRAFIE.

Cărți sosite la redacție:

I. M. Lucaciu O. P. Thomas et Molina Expositio systematica doctrinae D. Thomae Aquinatis de Gratia divina Efficaci comparata cum Molinae theoria. (+ VIII. p. 280). Blaj 1912.

M. Theodorian Cavada: Biserica română din puuctul de vedere național (+ VIII. p. 32). București 1913.

A apărut:

Biblioteca pentru toți. Fr. Barnett. Micul Lord traducere de Iosif Nădejde.

Educatorii și în general părinții, cari au voit să facă educația copiilor lor prin citit, s'au isbit în totdeauna de lipsa unor cărți atrăgătoare pentru copii, cu conținut moral și educativ și, în același timp, de o necontestată valoare literară. Și nu numai literatura noastră, dar chiar și alte literaturi sunt sărace în astfel de serieri.

Priure puținele lucrări din literatura universală, cari răspund acestui scop, una din cele mai bune este fără îndoială Micul Lord Fauntleroy de Fr. Burnett.

Intr-o formă literară desăvârșită este redată o povestire extrem de interesantă, a vieții acestui nobil, — istorisire care are darul de a trezi în copii toate simțămintele generozității și nobile. Este cartea ideală de educație și nu există limbă cultă, în care să nu fi fost tradusă.

Traducerea românească a d-lui Iosif Nădejde este desăvârșită din toate punctele de vedere.

Lucrarea — însoțită de numeroase și reușite ilustrații — se găsește în nrele 747—748 din „Biblioteca pentru toți”.

Ministerul r. Ung. de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 15 Ianuarie 1910 Nr. 144113—1909 a aprobat:

1. Orarul general și particular pentru școlile primare cu 1, 2 și 3 învățători.

2. Planul de învățământ și îndreptarul metodic. pentru școlile primare din Provincia Metropolitană gr.-cat. de Gyulafehértár-Fogaras—Alba-Iulia și Făgăraș. Aprobate din Conferința Episcopicească, ținută în 7 Septembrie st. n. 1909 Nr. 6693.

Balázsfalva 1909. Tipografia Seminarului teologic gr.-cat. — Opul întreg 4 cor.

Orarul se vinde:

Pentru școlile cu un învățător — 80
 ” ” ” doi ” 120
 ” ” ” trei ” 160

plus 20 fl. port pentru fiecare.

Comandă se pot face la Tipografia Seminarială.

1. Teologia dogmatică fundamentală de Dr. V. Suciu prof.

vol. I. *Apologetica creștină* fco. 5.30
 vol. II. *Tradițiunea și Bis.* fco. 5.30

2. Teologia dogmatică Specială.

vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația.* fco. 7.30 cor.
 vol. II. *Sacramentele și Eshatologia.* fco. 7.30 cor.

3. Hipnotism și Spiritism 1.50

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din casele bisericesti pentru bibliotecă. — Să afle de vânzare la Librăria sem. teol. Blaj—Balázsfalva.

Se află de vânzare la *Seminarială din Blaj*

**Icoana dlui I. HRIS
și a Preacuratei M.**

Amândouă fac 4.30 cor. fco. Amândouă 4⁵/₇₀ cm.

Proprietar, editor: **Vasile Mo**

Redactor responsabil: **Augustin**

PICURII DE STOMAC ai lui BRÁDY

mai înainte „Picurii de Mariacell” s'au dovedit de 30 ani încoace de un medicament neapărat trebuincos în fiecare caz. Picurii acestia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuirii de orice specie la ameteți, arsuri de stomac, constipație, dureri de cap și de stomac, greață, insomnie, colica, anemie (lipsa de sânge), gălbineala scl.

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1.60 cor., mică — 90 fl. 6 sticle 5.40 cor., 3 sticle mari 4.80 cor., ce se trimit franco, dacă prețul lor se anticipă la Apoteca lui C. BRÁDY la „König von Ungarn” în Viena, I. Fleischmarkt 2 Depot 5.

Să se aibă grijă la marca cu tipul Maicei dela Mariacell, împachetarea în carton roz și iscălitura de pe tipul clișeiului de aci.

(6) 7—25

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania”

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.
recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. nupțiale pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracțiilor (furt prin spargere) asig. p. pagube la apărute.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911 K. 3,275,798.23
 Capitale asigurate pe viață achitate „ 5,146,556.36
 Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1911 fco. „ 127,763,744.—
 „ viață „ 10,931,322.—
 Fonduri de întemeiere și de rezervă cor. 2,520,492.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(13) 5—7

A apărut

ANTOLOGIONUL sau MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeestilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se expediază imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II. se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f. 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.